

ק"פ 20533/07/15 - יונתן פינצ'ב נגד איי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ

בית משפט השלום בירושלים

ק"פ 20533-07-15 פינצ'ב נ' איי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ
לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ קובל
יונתן פינצ'ב נגד
איי ג'י ישראל חברה לביטוח בע"מ נאשמת

החלטה

לפניי בקשה לפסיקת הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין לנאשמת שזוכתה בהליך של קובלנה פלילית.

רקע

- ביום 12.7.15 הגיש הקובל קובלנה נגד הנאשמת. ביום 19.1.16 הגיש הקובל קובלנה מתוקנת נגד הנאשמת. בכתב הקובלנה, טען הקובל כי הנאשמת הפרה את הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק") כאשר האישום הראשון ייחס לנאשמת עבירה של הפרת זכות עיון במידע לפי סעיף 13 לחוק, והאישום השני והשלישי ייחס לנאשמת עבירות בהתאם לסעיף 17 לחוק.
- בדיון שהתקיים לפני ביום 25.2.16 כפרה הנאשמת בעבירות המיוחסות לה בכתב הקובלנה המתוקן ודיון הוכחות נקבע ליום 10.11.16.
- ביום 25.9.16 חזר בו הקובל מהאישום, לטענתו בשל פרשנות חדשה של רשם מאגרי המידע באשר לסעיפי החוק, אשר בגין הפרתם הוגש כתב הקובלנה, פרשנות אשר לטעמו יתרה את הדיון בסוגיות אשר ממילא קבלו התייחסות מקיפה מאת הרשות המוסמכת.
- עם חזרתו של הקובל מהאישום, הגישה הנאשמת בקשה להורות על זיכוי בהתאם לסעיף 94(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, וכן הגישה בקשה לחייב את הקובל בהוצאותיה הממשיות בנוסף להוצאות משפט.
- ביום 27.9.16 הוריתי על זיכוי של הנאשמת נוכח העובדה כי החזרה מהקובלנה הייתה לאחר תשובתה של הנאשמת לאישום.

טענות הצדדים

6. הנאשמת עתרה לבית המשפט בבקשה לפסיקת הוצאות משפט ושכ"ט, בטענה כי הקובל נהג שלא בתום לב. לדידה, בהתקרב מועד שמיעת ההוכחות, הבין הקובל כי קובלנתו חסרת סיכוי וחשש מחיוב הוצאות משפטיות בשל כך. על כן, על הקובל לשאת בהוצאותיה הרבות של הנאשמת אשר נגרמו עקב השקעת כספים ומשאבים רבים וכן עקב השקעת זמן רב בגין ההליכים המיותרים אליהם גרר אותה הקובל, שכן בקשתו של הקובל לחזור בו מן הקובלנה הוגשה לא פחות משבעה חודשים מיום הדיון שנערך ביום 25.2.16 עת נקבע התיק לשמיעת ראיות, ושבעות ספורים קודם למועד ישיבת ההוכחות המיועדת.

7. הקובל השיב לבקשתה של הנאשמת לחיוב בהוצאות וטען כי הקובלנה הוגשה כנגד הנאשמת מאחר שהפרה באופן שיטתי את הוראות חוק הגנת הפרטיות, כפי שהדבר נקבע ופורסם על ידי רשות האכיפה המוסמכת, כך שנסיונות חזרתו מהאישום מלמדות כי פעל בסבירות, בהגינות ובתום לב, ואין הצדקה להשית עליו הוצאות כלשהן. כן ציין כי זמן קצר לאחר פרסום טיוטת הנחיה של רשם מאגר המידע מיום 23.8.16, ומספר חודשים טרם ישיבת ההוכחות, פנה הקובל אל ב"כ הנאשמת והודיע לו כי בכוונתו לחזור מהאישום. עוד הוסיף כי במשך שבועות הצדדים ניהלו מגעים לחזרה בהסכמה מכתב האישום, ומשניסיונות אלה לא צלחו, הגיש הקובל את ההודעה על חזרה מאישום, כחודש וחצי לפני ישיבת ההוכחות. משכך לדבריו, ידעה הנאשמת זמן רב קודם לכן כי בכוונת הקובל לחזור מכתב האישום. כך שהנאשמת לא עסקה בהכנת הגנתה ועדיה, שכן היה ידוע לה חודשים מראש כי בכוונת הקובל לחזור מהקובלנה, לפיכך כל טענותיה נטענו בחוסר תום לב. עוד טען כי כל טענותיה של הנאשמת על הוצאות אשר כביכול נגרמו לה על רקע האמור לעיל, נטענו ללא תימוכין כלשהן, שכן הנאשמת לא צירפה חשבוניות, קבלות, או הסכם שכר טרחה על מנת להוכיח את הוצאותיה, ועל כן היא אינה זכאית לתשלום כלשהו בגין סעיף 9(א) לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982 (להלן: "התקנות"). לחילופין טען הקובל כי מאחר שהתקיימה ישיבה אחת בלבד בתיק, הרי שהנאשמת לא זכאית לפיצוי העולה על הסכום הקבוע בפריט 1 שבסעיף (ב) שבתוספת לתקנות, קרי 2294 ₪ בצירוף מע"מ.

דין

8. בענייננו, יש לבחון את השאלה האם הנאשמת זכאית לתשלום הוצאות מהקובל עבור ההליכים המשפטיים שהתקיימו בשל הגשת הקובלנה, או שמא איננה זכאית לכך, ואם הנאשמת אכן זכאית לפיצוי הקבוע בפרט 1 שבסעיף (ב) שבתוספת לתקנות, מה צריך להיות היקפו.

9. המסגרת הנורמטיבית לבקשה דנן מצויה בסעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, הקובע כדלקמן:

" (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמונהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים."

בהתאם ללשונו המפורשת של סעיף 80 לחוק העונשין, במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל את תשלום הוצאות.

10. במסגרת הליך הקובלנה הפרטית, בשל העדר פיקוח של גורמים מקצועיים טרם הגשת כתב האישום, קיים חשש שהקובל מונע מרגשי נקם או מעוניין להטריד את הנאשם. כמו כן קיים חשש לבזבוז זמן שיפוטי, בייחוד באותם מקרים שהקובל אינו מיוצג על ידי עורך דין ואינו יודע איך לנהל את הדיון. לחששות אלה ניתן מענה, בין היתר, באפשרות להטיל על הקובל את תשלום הוצאות הגנתו של הנאשם, במקרה של זיכוי או ביטול אישום (סעיף 80(א) לחוק העונשין).

11. מלאכת איזון האינטרסים, בה עוסק בית המשפט, בעת בחינת בקשה לפסיקת פיצויים לפי סעיף 80, בהליך פלילי שנוהל ע"י המדינה, אינה זהה לזו הננקטת עת עסקינן בקובלנה שנוהלה ע"י אדם פרטי. בית המשפט המחוזי התייחס לדברים אלה בעפ"א (מחוזי ת"א-יפו) 80159/02 **חטר ישי נ' ארד** [פורסם בנבו] (25.9.07) באמרו כי:

"הסיבה המרכזית לצמצום סמכותו של בית המשפט בפסיקת פיצוי ו/או הוצאות לנאשם שזוכה נעוצה בצורך להבטיח את קיומה של תביעה חזקה אשר תוכל להילחם מלחמה יעילה בפשיעה הגואה, לחזק אותה ולא לרפות את ידיה. הותרת שיקול דעת רחב לרשויות התביעה להעמיד לדין נאשמים הנחשדים במעשה עבירה הינה תנאי בל יעבור לקיומה של מדינת חוק חרף המחיר המשתלם לעתים במקרים בהם מופעל שיקול דעת זה בשוגג. יש להבטיח כי התביעה לא תרתע מהגשת כתב אישום מקום שיש בידיה די ראיות לביסוסו רק מחמת החשש מפני חיובה בפיצוי במקרה של זיכוי".

ובהמשך, בהתייחסו להליך הקובלנה קבע ביהמ"ש כי:

"שיקולים כבדי משקל אלו אינם רלוונטיים כלל וכלל כאשר עסקינן בקובלנה פלילית פרטית, אשר מטבע הדברים תחומה מוגבל ומשתרע על מישור צר של שני גורמים פרטיים, ללא כל זיקה לאינטרס הציבורי בדבר העמדת עבריינים לדין.

קובלנה פרטית דומה יותר להליך תובענה אזרחית מאשר להליך פלילי, ותלויה היא ברצונו של הקובל בלבד, ללא התניה מוקדמת לקיומו של חומר חקירה ו/או לקיומן של ראיות אשר יש בהן כדי לבסס לכאורה כתב אישום. ברצותו - יגישה, וברצותו - ימנע מהגשתה.

כאשר התביעה הכללית מגישה כתב אישום, חזקה עליה שבחנה קודם לכן את חומר הראיות המצוי בתיק החקירה, והגיעה לכדי מסקנה כי חומר הגלם, אף שטרם עבר את כור ההיתוך של מבחני הקבילות, הרלוונטיות והחקירה הנגדית - יש בו כדי לבסס אשמה. לא כך הדבר בקובלנה פלילית פרטית, לגביה לא קיימת כל חזקת תקינות, שהרי לא ניתן לדעת מראש באם עסקינן בתלונה מבוססת, או שמא המדובר בתלונת סרק משוללת יסוד שמקורה בגחמה בלבד ואשר הוגשה לצורכי קנטרנות גרידא. מטבע הדברים, קיים החשש לניצול לרעה של הזכות הדיונית להגשת קובלנות סרק, ללא סנקציה בצידה".

12. בענייננו, הנאשמת זוכתה לאחר שהקובל חזר בו מכתב האישום. הצדדים אינם חלוקים בשאלת התקיימות

התנאים להגשת כתב האישום נגד הנאשמת או בשאלת נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 80(א) לחוק העונשין, ונוכח העובדה שלא נשמעו בפני טיעונים בנושא, לא מצאתי מקום להכריע בסוגיה זו במקרה דנן. מכאן שהשאלה שיש להכריע בה היא שאלת זכאותה של הנאשמת לפיצוי בשל התנהלותו של הקובל.

13. הדעה הרווחת בפסיקה היא כי תקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב - 1982, אשר הותקנו מכוחו של סעיף 80 (ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") חלות גם על מקרה של קובלנה פלילית, ומגבילות בהתאם את סכום הפיצוי המקסימלי אותו רשאי בית המשפט לפסוק לטובת נאשם אשר זוכה (ר' עפ"א (מחוזי ת"א-יפו) 80159/02 **חטר ישי נ' ארד** [פורסם בנבו] (25.9.07) וכן ר' ע"פ (מחוזי ת"א) 72031/05 **אברהם לב נ' עו"ד רסקין** [פורסם בנבו]).

14. תקנה 9 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) התשמ"ב-1982 קובעת:

" (א) **הסכום המרבי לתשלום הוצאות הגנתו של עצור או של נאשם לפי סעיף 32(א) לחוק סדר הדין הפלילי או לפי סעיף 80 לחוק העונשין יהיה כמפורט בתוספת.**

(ב) **נוכח בית המשפט שבנסיבות העניין מן הצדק לקבוע לעצור או לנאשם תשלום הוצאות בעד שכר טרחת עורך דין גבוה מזה שנקבע בפריט המתאים בתוספת, רשאי הוא לקבוע סכום גבוה יותר בשיעור שלא יעלה על חמישים אחוזים.**

(ג) **פסק בית המשפט שכר טרחת עורך דין לפי תקנה זו ייוסף לסכום שנפסק כאמור סכום השווה למס ערך מוסף החל עליו ודינו של סכום שהוסף כאמור כדין שכר טרחה שנפסק".**

15. בתוספת לתקנות נקבע:

א. **בעד הוצאות בפועל** - כפי שהכיר בהן בית המשפט או הרשם לפי קבלות.

ב. בעד שכר טרחה של עורך דין עבור לימוד התיק, עבודת הכנה, ישיבה ראשונה בבית המשפט וישיבת בית להארכת מעצר עומד על סך של 2,294 ₪ וכי בגין כל ישיבה נוספת שכר הטרחה הינו 688 ₪.

16. לא אחת הוטלו על קובלים הוצאות משפט משמעותיות לטובת נאשמים בשל התנהלותם: ר' ק"פ (חי') 17261-02-09 **אסנת זיו נ' יורם וינמן** (ניתנה ביום 16.2.11) וערעור שהתקבל באופן חלקי על ידי הקובל עק"פ 51096-03-11 **וינמן נ' זיו** (ניתן ביום 1.6.11), ר' ק"פ (ת"א) 11754-09-14 **נוי זילברברג נ' דוד צבי זילברברג** (ניתנה ביום 24.6.15), ר' ק"פ (ראשל"צ) 36946-06-12 **בנצי בן ציון מורדוב נ' יוסף בן דוד** (ניתנה ביום 27.3.14), ר' ק"פ (חי') 30157-01-14 **מרזוק קדור נ' סאלח נסראלדין** (ניתנה ביום 29.3.16), אמנם במקרים אלה, בשונה מהמקרה דנן נוהלו הליכים משפטיים, כך שבזבזו זמן שיפוטי יקר והקובל לא חזר בו מהאישום בתחילת ההליך, טרם התקיים דיון ההוכחות.

17. עוד אציין, כי הנאשמת לא הציגה לפני בית המשפט נתונים אודות הוצאות כלכליות קונקרטיות או הסכם שכר טרחה, ועל כן היא איננה זכאית לפיצויים בעד ההוצאות בפועל בהתאם לסעיף (א) לתוספת לתקנות, אולם מכיוון שבתיק התקיימה ישיבה אחת בלבד, מכאן שהסכום המרבי בהתאם לס' 9(א) לתקנות עומד על סך 2,294 ₪. לפיכך, יועמד הסכום הכולל בגין הוצאות הנאשמת על סך כולל של 2,294 ₪ בתוספת מע"מ.

18. הסכום האמור יועבר על ידי הקובל לבא כוחה של הנאשמת תוך 30 ימים מיום קבלת ההחלטה על ידי הצדדים וישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק החל מיום קבלת ההחלטה ועד מועד התשלום בפועל.

19. יוער ויודגש כי הזכות לפיצוי לפי סעיף זה אינה שוללת מנאשמת לתבוע את נזקיה מכוח העילות הנזיקיות הכלליות, על דרך של הגשת תובענה אזרחית נגד הקובל, ככל שעילות אלה מתקיימות בעניינו. ע"א 4584/10, 4699/10 **מדינת ישראל נ' שובר** [פורסם בנבו, 4.12.2012].

מזכירות בית המשפט תעביר את החלטתי לצדדים.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

**ניתנה היום, כ"ה חשוון תשע"ז, 26 נובמבר 2016,
בהעדר הצדדים.**